

PATVIRTINTA
Vilkaviškio „Ąžuolo“ progimnazijos
direktoriaus 2026 m. balandžio 9 d.
įsakymu Nr. 47

DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO VILKAVIŠKIO „ĄŽUOLO“ PROGIMNAZIJOJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dirbtinio intelekto (toliau – DI) naudojimo Vilkaviškio „Ąžuolo“ progimnazijoje (toliau – Progimnazija) taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato sąlygas ir reikalavimus DI priemonėms naudoti Progimnazijos veikloje ir ugdymo procese, siekiant užtikrinti saugų, etišką ir atsakingą DI naudojimą.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtomis „Dirbtinio intelekto naudojimo bendrojo ugdymo mokyklose gairėmis“.

3. Taisyklių nuostatos taikomos visiems progimnazijos bendruomenės nariams.

4. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

Dirbtinis intelektas – skaitmeninės technologijos, galinčios apdoroti duomenis, generuoti tekstą, vaizdą, garsą, kitą turinį, imituojančios žmogaus mąstymo ir kūrybos procesus.

DI naudojimasis – procesas, kai mokinys, mokytojas ar kitas bendruomenės narys pasitelkia DI mokymosi, darbo ar kūrybos tikslams.

DI generuotas turinys – Asmens duomenys – bet kokia informacija, leidžianti tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti asmenį (vardas, pavardė, adresas, nuotrauka, mokymosi rezultatai ar pan.).

Skaidrumas – aiškus nurodymas. Kokia apimtimi ir kokiais tikslais buvo naudotas DI.

Akademiniis sąžiningumas – principų ir vertybių sistema, užtikrinanti, kad akademiniėje veikloje būtų gerbiamas intelektinis sąžiningumas. Tai reiškia darbų originalumą, teisingą šaltinių nurodymą, nesinaudojimą neleistina pagalba vertinimo metu ir atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimą. DI kontekste akademiniis sąžiningumas reikalauja aiškiai atskleisti, kur panaudotos DI priemonių gautos idėjos ar turinys bei vengti pateikti DI sukurtą darbą kaip savo.

Plagiarizmas – kito asmens (ar DI sistemos) idėjų, tekstų, kūrinių pateikimas kaip savo, nenurodant šaltinio. Naudojant DI, plagiarizmas gali pasireikšti, kai mokinys pateikia DI sukurtą atsakymą ar jo dalį neatskleidęs, jog tai nėra jo paties ranką parašytas tekstas.

Atskleidimas (DI naudojimo) – aiškus nurodymas mokinio ar mokytojo darbe, kad tam tikra dalis turinio sukurta pasitelkiant DI įrankį.

II SKYRIUS BENDRIEJI DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO PRINCIPAI

5. DI įrankių naudojimas grindžiamas šiais pagrindiniais principais: skaidrumo ir atvirumo, į žmogų orientuoto DI ir atsakingo jo taikymo, etikos ir pagarbos, saugumo ir privatumo, socialinės naudos ir tikslingumo, sistemiskumo ir tvarumo:

5.1. Skaidrumo ir atvirumo principas – DI įrankių naudotojas įrankius turi naudoti sąžiningai ir atsakingai, o naudodamas DI įrankių duomenis turi nurodyti, jog turinį sugeneravo DI įrankiai, kai to reikalauja atliekamo darbo pobūdis.

5.2. Į žmogų orientuoto DI ir atsakingo jo taikymo principas – technologijos papildo, o ne pakeičia žmogiškąją ryšį ir kritinį mąstymą.

5.3. Etikos ir pagarbos principas – DI priemonės turi būti naudojamos etiškai, siekiant didinti mokinių įtrauktį ir lygias galimybes.

5.4. Saugumo ir privatumo principas – naudojamos tik saugios ir patikimos DI priemonės, laikantis aukščiausių duomenų saugumo, privatumo ir skaidrumo reikalavimų.

5.5. Socialinės naudos ir tikslingumo principas – naudodamasis DI įrankiais naudotojas orientuojasi į realias situacijas, refleksiją ir nuolatinį tobulėjimą.

5.6. Sistemiškumo ir tvarumo principas – skaitmeninių kompetencijų ugdymas yra ilgalaikė Progimnazijos strategija, o ne pavienės iniciatyvos.

III SKYRIUS

DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO(SI) TAISYKLĖS

6. Mokiniai, naudodamiesi DI priemonėmis, privalo laikytis šių taisyklių:

6.1. aiškiai nurodyti, kokia apimtimi naudotasi DI, rengiant priemonę, pranešimą, vykdant veiklą ir pan.;

6.2. nenaudoti DI vietoje savo darbo (pvz., referatų, rašinių, namų darbų ir pan. visiškai sugeneruotų DI);

6.3. neįvesti į DI sistemą savo ar kitų asmenų asmens duomenų, neviešinti Progimnazijos dokumentų ar konfidencialios informacijos DI priemonėse;

6.4. naudoti DI tik tais atvejais, kai tai leidžia mokytojas ar užduoties pobūdis;

6.5. pažymėti DI panaudojimą savo darbuose ir remtis tik patikrintais šaltiniais;

6.6. neleisti DI atlikti viso darbo, kai užduoties tikslas – vertinti mokinio asmeninius gebėjimus.

6.7. gerbti autorių teises; nenaudoti DI plagijavimui ar draudžiamai veiklai (apeiti vertinimą, kurti klaidinančią informaciją ir pan.).

7. Mokiniai su mokytojo leidimu gali naudoti DI priemones:

7.1. kaip pagalbinę mokymosi priemonę;

7.2. idėjoms generuoti, informacijai struktūruoti;

7.3. tik gavę mokytojo nurodymus ir laikydamiesi akademinio sąžiningumo.

8. Mokytojai, taikydami DI pamokose, privalo:

8.1. aiškiai paaiškinti DI naudojimo paskirtis ir ribas, suformuluoti vertinimo kriterijus;

8.2. naudoti tik Progimnazijoje leistinių DI priemonių sąrašė esančias priemones (žr. 1 priedą); prieš naudojimą susipažinti su priemonių saugos instrukcijomis ir privatumo politika;

8.3. užtikrinti, kad pamokose naudojamas DI būtų tinkamas mokinių amžiui;

8.4. supažindinti mokinius su akademinio sąžiningumo principais;

8.5. užtikrinti mokinių asmens duomenų ir konfidencialios informacijos saugumą;

8.6. netoleruoti visa apimančio DI naudojimo;

8.7. kritiškai vertinti DI naudojimo įtaką mokinių mokymuisi, tikrinti faktus.

9. Mokytojai gali naudoti DI priemones:

9.1. ugdymo turinio planavimui;

9.2. užduočių diferencijavimui ir individualizavimui;

9.3. mokymo(si) medžiagos rengimui;

9.4. formuojamajam vertinimui, išlaikant žmogaus kontrolę;

9.5. darbuose, parengtuose su DI pagalba, nurodyti DI indėlį (pvz., „Naudotas DI gramatikai tikrinti; turinys sukurtas autoriaus“).

10. Draudžiama:

- 10.1. DI naudoti atsiskaitymuose, jei tai nenumatyta mokytojo;
- 10.1. pateikti DI sugeneruotą turinį kaip savarankišką darbą;
- 10.3. naudoti DI priemones, kurios atlieka mokinių vertinimą be mokytojo sprendimo.

IV SKYRIUS

DIRBTINIO INTELEKTO SUGENERUOTO TURINIO ŽYMĖJIMAS

- 11. Naudojant DI įrankius turiniui kurti privaloma laikytis šių žymėjimo reikalavimų:
 - 11.1. rašto darbuose: laikytis nustatytų citavimo taisyklių, nurodant konkretų naudotą DI įrankį bei pateikiant užduoties formuluotę (angl. prompt), jei tai būtina darbo kontekstui atskleisti;
 - 11.2. vaizdinėje ir garsinėje medžiagoje: pristatymuose, infografikuose, vaizdo ar garso įrašuose (įžangoje arba pabaigoje) pateikti aiškiai matomą pastabą: „Dalis turinio sukurta naudojant DI įrankį [įrankio pavadinimas]“;
 - 11.3. patikros procedūrose: mokytojui ar administracijai pareikalavus, asmuo privalo pateikti sąveikų su DI istoriją (ekranvaizdžius arba pokalbių išrašus) akademinio sąžiningumo patikros tikslais.

V SKYRIUS

PROGIMNAZIJOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DI PRIEMONIŲ SĄRAŠAS IR JO TVIRTINIMAS

- 12. Leidžiamų DI priemonių sąrašą (toliau – Sąrašas) tvirtina Progimnazijos direktorius.
- 13. Naujų DI priemonių įtraukimą į Sąrašą inicijuoti gali bet kuris Progimnazijos bendruomenės narys.
- 14. Kompiuterinių sistemų (kompiuterių priežiūros) specialistas atlieka siūlomos priemonės rizikų vertinimą ir teikia išvadą dėl priemonės įtraukimo į Sąrašą Progimnazijos direktoriui.
- 15. Draudžiama įtraukti priemones, kurios naudoja emocijų atpažinimą, manipuliacijas, socialinį reitingavimą, biometrinį sekimą ar neatitinka BDAR/ES DI akto reikalavimų, arba kurios naudoja įvestį modelių mokymui be atsisakymo galimybių.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ IR TAISYKLIŲ NESILAIKYMO PASEKMĖS

- 16. Nesilaikant taisyklių gali būti taikomos šios priemonės:
 - 16.1. pastaba ar įspėjimas;
 - 16.2. darbo neįvertinimas;
 - 16.3. kitos Progimnazijos vidaus tvarką reglamentuojančiuose dokumentuose numatytos drausminės priemonės.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 17. Su DI naudojimosi Aprašu klasių vadovai supažindina mokinius iki einamųjų mokslo metų rugsėjo 15 d.
- 18. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) su Aprašu supažindinami per elektroninį dienyną TAMO.
- 19. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai informuoja ir konsultuoja mokinius bei tėvus (globėjus, rūpintojus) apie DI naudojimo galimybes, rizikas ir taisykles.

20. Aprašas skelbiams Progimnazijos interneto svetainėje.

21. Aprašas gali būti pakeistas ar papildytas, pasikeitus teisės aktams ar esant būtinybei.

VILKAVIŠKIO „ĄŽUOLO“ PROGIMNAZIJOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DIRBTINIO INTELEKTO PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Aprašas / taikymo sritis / ribojimai	Tipas	Rekomendacijos
1.	ChatGPT (OpenAI)	Generatyvinis teksto modelis, padedantis kurti tekstus, santraukas, klausimus, idėjas.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	Rekomenduojama naudoti tik su mokytojo priežiūra. Pasitikrinti, ar priemonės nustatymuose išjungtas DI modelio mokymas. Asmeninėse ir viešose paskyrose naudoti tik viešai prieinamą informaciją.
2.	Clever Forever Education AG	DI valdomos edukacinės žaidimų pamokos 3–6 metų vaikams: skaitymas, matematika ir fizinis aktyvumas.	Žaidimų pamokos / DI valdymas (pritaikymas)	Rekomenduojama naudojimo sąlygose patikrinti nuostatas dėl amžiaus kontrolės, reikalingas tėvų sutikimas.
3.	Deepl Write / Translate	Naudojamas vertimams ir kalbai taisyti.	Kalbos DI (vertimas)	Rekomenduojama naudojimo sąlygose patikrinti nuostatas dėl amžiaus kontrolės, reikalingas tėvų sutikimas.
4.	Duolingo Max (su DI)	Kalbų mokymosi programa su DI pritaikyta grįžtamojo ryšio sistema (paaiškinimai, taisymai).	Generatyvinis DI (mokymosi pagalba)	Yra amžiaus apribojimų. Reikalingas tėvų sutikimas.
5.	EDITAI	DI priemonė mokytojams, padedant kurti realybei pritaikytas, tarpdisciplinines projektų pamokas.	DI priemonė / Generatyvinis DI (pamokų planai / turinys)	Sugeneruoti su DI pamokų planai turi būti peržiūrėti žmogaus.
6.	Eduaide.ai	DI priemonė, skirta mokytojams padeda kurti grafines organizavimo priemones, edukacines žaidynes, pamokų medžiagą.	Analitinis DI	–
7.	Eduten	Matematikos mokymosi platforma su DI grįžtamojo ryšio ir pažangos analize.	Analitinis DI (mokymosi analizė)	–
8.	Elicėjus	5–12 kl. savivaldus matematikos mokymasis: užduočių analizė.	Mokymo(si) platforma	–

9.	Gama App	DI pristatymų kūrimo priemonė (PowerPoint alternatyva). Naudoja įvestą tekstą generuodama skaidres.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	Rekomenduojama naudoti su viešai prieinamais duomenimis kūrybiniais tikslams, pristatymams.
10.	Gemini (Google)	Pokalbių DI, padedantis atsakyti į klausimus, paaiškinti sąvokas, rasti informaciją.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	–
11.	Identific	Tekstų sutapčių tikrinimas ir DI turinio indikacijos.	Akademinių sąžiningumo tikrinimo priemonė	Draudžiama priimti drausminius sprendimus ar vertinti mokinio sąžiningumą remiantis vien tik DI detekcijos įrankių rezultatais.
12.	LearnLab AI	Platforma, skirta interaktyvioms pamokoms ir refleksijoms, naudoja DI atsakymų analizei.	Generatyvinis / analitinis DI (švietimas)	Rekomenduojama naudoti su mokytojo / tėvų priežiūra: jei DI priemonė vertina mokymosi rezultatus, gali būti priskirta prie didelės rizikos DI priemonių.
13.	Magic School AI	Internetinė platforma, naudojanti DI. Automatinis pamokų planavimas, vertinimo generatoriai, rubrikų kūrimas, interaktyvūs testai, personalizuoto grįžtamojo ryšio kūrimas, užduotys, darbalapiai, tekstų adaptavimas.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas + garsas)	–
14.	Mathos AI	DI – matematikos „sprendėjas“ ir asmeninis „mokytojas“, sprendžia problemas su paaiškinimais.	Programėlė / analitinis generatyvinis DI	Rekomenduojama naudoti su mokytojo ar tėvų priežiūra.
15.	Microsoft Copilot (Office 365)	Integruotas į Office 365 aplinką (Word, Excel, Outlook), naudojamas raštvedybai, ataskaitoms, santraukoms. Duomenys apdorojami pagal Microsoft education licencijas.	Vidinė integracija	Rekomenduojama naudoti Proginnazijos valdomoje Office365 aplinkoje.
16.	Midjourney	Vaizdų generavimo priemonė. Naudoja vartotojo įvestį kuriant paveikslus. Gali būti naudojama kūrybinėms veikoms (dailei, dizainui).	Generatyvinis DI (vaizdas)	Užtikrinti, kad naudojant nebūtų pažeidžiamos autorių ir kitų subjektų teisės į kūrinius, prekių ženklus, patentus ir kitus intelektinės nuosavybės teisės objektus.

17.	Moodle	DI įrankiai kursų aplinkoje: teksto, santraukų ir grafikos generavimas, funkcijos „paaikškinti / apibendrinti, galimas integravimas su išoriniais DI tiekėjais (pvz., OpenAI, Azure ir kt.). Ribojimai: duomenų apdorojimą atlieka išorinis tiekėjas; kokybė ir rizika priklauso nuo pasirinkto paslaugų tiekėjo ir nustatymų.	LMS su DI posisteme (integracijos)	Naudojama mokytojų pasirengimui, planavimui ir klasės medžiagai kurti. Jei yra integracijos su išorės DI tiekėjais, būtina rizikas vertinti atskirai.
18.	NoteGPT	DI pagrindu veikiantis užrašų ir mokymosi asistentas, padedantis apibendrinti turinį ir kurti mokomąją medžiagą. NoteGPT gali apdoroti YouTube vaizdo įrašus, PDF, straipsnius, garso įrašus, prezentacijas, yra matematikos uždavinių sprendėjas. Platforma įrašo paskaitas ar susitikimus, juos išrašo tekstu ir paverčia mokomąja medžiaga.	Generatyvinis analitinis DI	–
19.	NotebookLM (Google)	DI „tyrimo partneris“: įkeliami šaltiniai (PDF, Docs, URL, YouTube, garso), o priemonė kuria santraukas, studijų gaires, garso / vaizdo apžvalgas, atminties korteles, infografikus. Tinka pamokoms planuoti, mokinių projektams, administraciniams dokumentams ruošti (juodraščiai).	Generatyvinis analitinis DI (švietimas)	–
20.	Otter.ai	Automatiškai transkribuoja klasės pokalbius / susitikimus / klausimų ir atsakymų sesijas ir generuoja santraukas.	Traskripcijos / pokalbių analizės DI	–

21.	Promova	DI pagrįsta kalbų mokymosi platforma, palaiko disleksijos režimą ir daugybę kalbų kursų.	Platforma / kalbos DI (adaptacinis)	–
22.	QANDA	Matematikos uždavinių sprendimų platforma – mokinys fotografuoja uždavinį, DI analizuoja ir pateikia sprendimo žingsnius.		Rekomenduojama naudoti kaip pagalbinę mokymosi priemonę užtikrinant duomenų saugą.
23.	Scite.ai	DI įrankis, skirtas mokslinių straipsnių paieškai ir analizei. Pateikia citavimų kontekstą – ar straipsnis remiamas, ar kritikuojamas. Naudojamas rašant referatus, projektus, mokytojų tyrimams.	Analitinis DI (mokslinių šaltinių analizė)	Rekomenduojama mokytojams, mokiniams vyresnėse klasėse, ypač integruotam STEAM ir tiriamajam mokymui.
24.	Teachy	Dirbtinio intelekto pagrindu sukurtas mokytojo padėjėjas. Veikia automatinis pamokų planavimas, vertinimo generatoriai, rubrikų kūrimas, interaktyvūs testai, personalizuoto grįžtamojo ryšio kūrimas, užduotys, darbalapiai, tekstų adaptavimas.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas + garsas)	–
25.	Upwisy 2.0	Naujos kartos dirbtinio intelekto mikromokymosi sistema, sukurta įmonėms ir švietimo organizacijoms. Upwisy 2.0 automatiškai kuria, adaptuoja ir vertina mokymosi turinį pagal vartotojo žinių lygį, pažangos duomenis ir veiklos kontekstą. Integruota žaidybinimo, įsitraukimo bei personalizuoto grįžtamojo ryšio sistema leidžia efektyviai ugdyti įgūdžius ir matuoti mokymosi rezultatus realiu laiku.	Mokymosi valdymo sistemos / adaptacinis mikromokymasis su DI	–

